

RAPORT CONSULTARE PUBLICĂ LA DOICEȘTI

REACTOARE MODULARE MICI

3 noiembrie 2022

1. Situația de fapt
2. Anunțul privind detaliile proiectului
3. Chestionare transmise comunității din Doicești
4. Opinia expertului Greenpeace
5. Dezbateri publice Doicești, 3 noiembrie 2022

I. SITUAȚIA DE FAPT

La finalul lunii mai 2022, Nuclearelectrica, compania americană NuScale și E-Infra au semnat un Memorandum de Înțelegere pentru dezvoltarea primului reactor modular mic (SMR) din România pe amplasamentul fostei termocentrale de la Doicești, județul Dâmbovița, deținut de Nova Power & Gas, E-Infra Holding.

Conform comunicatului Nuclearelectrica, reactoarele modulare mici (SMR) sunt reactoare nucleare avansate care au o capacitate instalată de până la 300 Mwe/ reactor, ceea ce înseamnă aproximativ o treime din capacitatea unui reactor de ordinul gigawaților. Un reactor modular mic NuScale are o capacitate instalată de 77 Mwe și poate fi utilizat în centrale de 4, 6 sau 12 module în funcție de necesități.

Amplasamentul a fost identificat în urma unui studiu aprofundat realizat cu fonduri în valoare de 1,2 milioane de dolari primite de Nuclearelectrica la începutul anului 2021, în cadrul unui grant oferit de USTDA, pentru a identifica și evalua diferite amplasamente pentru implementarea reactoarelor modulare mici în România. În urma studiului, au fost identificate mai multe potențiale amplasamente adecvate. Studiul este considerat de către Nuclearelectrica a fi secret.

„Amplasamentul fostei termocentrale de la Doicești a obținut toate calificările în ceea ce privește securitatea, fiind considerat adecvat în aceasta fază conform criteriilor de proiectare și principiilor de securitate ale reactoarelor modulare mici NuScale.”, anunța Cosmin Ghiță, CEO Nuclearelectrica. Conform comunicatului de presă, proiectul va genera 193 de locuri de muncă permanente, 1500 de locuri de muncă pe perioada construcției, 2300 locuri de muncă în manufacturare.

Sursele pentru informațiile făcute publice de dezvoltatori sunt următoarele:

- Comunicat Consiliul Județean Dâmbovița
<https://www.nuclearelectrica.ro/2022/06/15/consiliul-judetean-dambovita-alaturi-de-pri-maria-doicesti-nuclearelectrica-si-e-infra-au-organizat-conferinta-de-informare-locala-cu-tema-dezvoltarea-primul-reactor-modular-mic-smr-nusc/>
- Comunicat Nuclearelectrica
<https://www.nuclearelectrica.ro/activitati-pentru-dezvoltarea-proiectelor/proiectul-reactoarelor-modulare-mici/>
- Conferință în Doicești, luna iunie 2022
- <https://fb.watch/gHjflOuDOF/>

DEZBATERE PUBLICĂ DOICEȘTI - Reactoare modulare mici

Mai jos se află localizarea termocentralei Doicești, locație care urmează a fi utilizată pentru instalarea reactoarelor modulare mici.

Tehnologia propusă nu este încă pilotată nicăieri în lume, iar în vreme ce tehnologia SMR a fost aprobată în Statele Unite, nu există un prototip aprobat, ci doar reactorul de 50MWh a primit autorizarea comisiei de reglementare nucleară, iar la Doicești se dorește instalarea reactoarelor de 77MWh, reactoare care sunt în stare incipientă de aprobare.

Studiul care stă la baza alegerii locației nu este public și, deși a fost solicitat, Nuclearelectrica refuză să-l pună la dispoziție, răspunsul primit este încărcat la următoarea adresă:

https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1_Ur7myxdI4AjFCi-7zbxMxYe1cKHx1cL

II. ANUNȚUL PRIVIND DETALIILE PROIECTULUI

În luna iunie 2022 a avut loc o conferință de presă la care accesul publicului nu a fost permis. Printre întrebările care au fost adresate directorului Nuclearelectrica, domnul Cosmin Ghiță, a fost și zona de excludere specifică pentru un astfel de proiect. Răspunsul oferit a fost următorul: „Zona de excludere se determină în urma unor teste și calcule deterministe, este un proces complex”, lăsând o umbră de incertitudine asupra siguranței celor care locuiesc în Doicești și, mai ales, celor care locuiesc chiar lângă fosta termocentrală.

Întrebările care reies sunt următoarele:

1. Care sunt riscurile aferente unui astfel de proiect?
2. A cui responsabilitate va fi angajată în cazul unui dezastru?
3. Care este zona de excludere pentru un astfel de proiect?
4. Unde vor fi depozitate deșeurile?

III. CHESTIONARE TRANSMISE COMUNITĂȚII DIN DOICEȘTI

DEZBATERE PUBLICĂ DOICEȘTI - Reactoare modulare mici

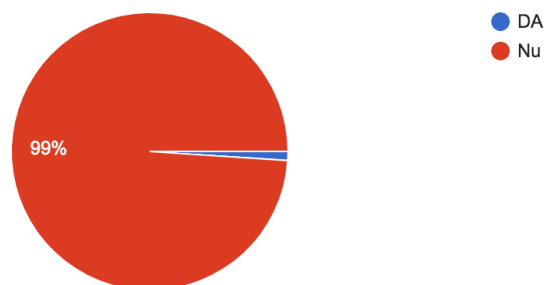
Un chestionar a fost transmis comunității din Doicești, care conține următoarele întrebări:

1. Vi se pare oportună amplasarea SMR în comuna Doicești?
Da/Nu
2. Care sunt motivele pentru care susțineți/nu susțineți proiectul?
3. Ați semnat petiția **Salvați Doicești , Dambovita - Stop construirii centralei nucleare prototip**?
Da/Nu
4. Care este aspectul care vă îngrijorează cel mai tare privind proiectul?
5. Care considerați că sunt beneficiile amplasării SMR în Doicești?
6. Ați fost consultat de către autorități cu privire la acest proiect?
7. Veți participa la consultarea publică din 3 noiembrie?
8. Aveți o întrebare pentru autorități sau experți în domeniu?

99 de persoane au completat formularul înainte de eveniment. Dintre acestea, una singură a afirmat că ar fi fost consultată în legătură cu acest proiect. Ulterior, numărul de răspunsuri a crescut la 100. Răspunsurile primite sunt evidențiate în graficul de mai jos:

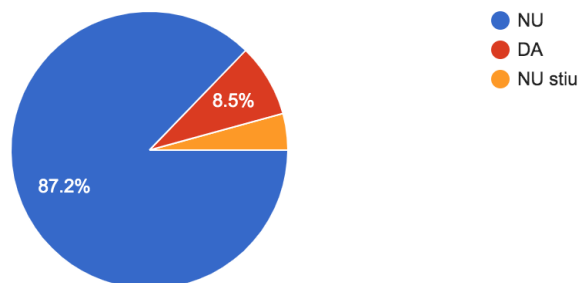
Ați fost consultat de către autorități cu privire la acest proiect?

97 responses

Vi se pare oportună amplasarea reactoarelor mici modulare în comuna Doicești?

94 responses

Îngrijorările exprimate de cetățeni:

- Risc ridicat de poluare radioactivă;
- Risc de toxicitate și de îmbolnăvire;
- Testarea se face doar în România și nu și în alte țări;
- Este pentru prima dată când se testează reactoarele din care rezultă lipsa de informații privind riscurile de securitate pe care le implică acestea;
- Lipsa informațiilor pe acest subiect;
- Reactoarele sunt prea aproape de cetățeni, lângă școli, grădinițe, fără niciun motiv aparent;
- Lipsa de transparență;
- Pericol asupra sănătății;
- Teama unei expozii nucleare;
- Periclitarea viitorului copiilor;
- Siguranța - nu se cunosc detalii despre fiabilitatea proiectului;
- Administrarea deșeurilor;
- Noutatea tehnologiei și lipsa informației;
- Dispariția speciei umane pe o rază de cel puțin 50 km în jurul reactoarelor;
- Utilizarea energiei nucleare;
- Termenul de execuție;
- Costul ocazionat;
- Terorismul asupra reactoarelor;
- Defecțiuni care pot apărea;
- Incompetența autorităților și a părților implicate în proiect;
- Lipsa publicării studiului de fezabilitate;
- Posibilitatea erorilor umane;
- Existența unor alternative mai bune;
- Lipsa consultării;

- Nerespectarea standardelor de procesare a deșeurilor radioactive.

Întrebările cetățenilor:

- Ați putea oferi exemple de alte centrale nucleare atât de aproape de școli și grădinițe?
- De ce nu sunt amplasate mai departe de o zonă populată?
- Cât de departe merge responsabilitatea administrației publice în cazul unui dezastru?
- Care sunt riscurile la care ne supunem?
- Unde vor fi depozitate deșeurile radioactive?
- De ce nu a fost consultată populația în prealabil?
- De ce se construiesc aceste reactoare aici și nu în SUA, dacă acestea sunt considerate sigure?
- Cine va fi responsabil pentru problemele legate de acest proiect?
- Care sunt riscurile unui accident sau ale unei defecțiuni?

IV. OPINIA EXPERTULUI GREENPEACE

Întrebările cetățenilor nu au găsit răspunsuri la autoritățile române sau companiile implicate, în schimb organizația Greenpeace s-a implicat în demers și a transmis problemele expertului american în energie nucleară, Edwin Lyman, Union of Concerned Scientists din Statele Unite, care a răspuns întrebărilor:

1. Pe baza căror considerente este aleasă amplasarea unei centrale nucleare, precum cea de la Doicești?

E.L.: O centrală nucleară trebuie să fie într-o zonă bine protejată de dezastruri naturale, precum cutremure. De asemenea, ar trebui să fie localizată departe de locuri dens populate, mai ales în cazul unei tehnologii noi.

2. De ce urmează să fie amplasate reactoarele într-o zonă populată?

E.L.: Comerțanții de astfel de reactoare, inclusiv NuScale, pretind că aceste reactoare sunt potrivite pentru a fi amplasate în zone ca aceasta. În plus, se încearcă tranziția de la centrale pe cărbune la centrale nucleare, folosind aceeași locație, ceea ce automat aduce centralele nucleare în zone populate în care se aflau cele pe cărbune.

3. Ar trebui comunitatea locală să fie consultată cu privire la instalarea acestor reactoare?

E.L.: Ar trebui consultat la fiecare etapă, deoarece ei vor fi supuși riscurilor.

4. Care vor fi beneficiile pentru comunitatea din Doicești?

E.L.: Nu vor fi nici pe aproape la fel de mari precum le este promis de dezvoltatorii proiectului. Deoarece construcția reactoarelor este foarte scumpă, va fi nevoie de economii în alte părți ale proiectului, care probabil vor viza personalul. Astfel, locurile de muncă promise probabil vor fi mult mai puține decât s-a promis. În plus, dacă sunt aduși oameni deja specializați în gestionarea unei centrale nucleare, comunitatea nu va mai beneficia de locuri de muncă deloc.

5. Cât de sigură va fi centrala?

E.L.: Așa cum este proiectată acum, centrala nucleară nu este sigură. Sunt probleme de siguranță care au fost deja identificate și nu au fost încă rezolvate.

6. Care este zona de excludere pentru un proiect de acest fel?

E.L.: De obicei, cel puțin câțiva km și chiar mai mult față de zone dens populate.

7. Există garanții cu privire la riscurile privind sănătatea oamenilor?

E.L.: Nu, este imposibil de afirmat că nu sunt riscuri de sănătate în cazul unui reactor nuclear. În cazul NuScale cu siguranță nu este așa, pentru că problemele detectate deja, menționate mai sus, pot duce la topirea unuia sau multor reactoare și la eliberarea materialelor radioactive.

8. Cum vor fi afectați oamenii și natura de pregătirea terenului pentru amplasarea reactoarelor?

E.L.: Impactul va fi același ca în cazul oricărui alt proiect mare care implică construcții.

9. Cine va fi responsabil în caz de întârzieri sau accident?

E.L.: Depinde de reglementările locale. Probabil costurile vor fi suportate de către cei care folosesc electricitate astfel produsă. În caz de accident, depinde de legislația locală.

10. Unde vor fi depozitate deșeurile radioactive?

E.L.: Teoretic în cadrul centralei, așa cum se întâmplă peste tot. Astfel, depozitele vor rămâne acolo mult închiderea reactoarelor.

11. Care va fi investiția totală necesară?

E.L.: Greu de zis, depinde mulți factori. Electricitatea produsă ar fi fost mai ieftină în cazul unei centrale mari, astfel că aceste reactoare mici vor produce electricitate scumpă.

12. Sunt costurile totale asociate depozitării deșeurilor incluse în calculele de rentabilitate economică a proiectului?

E.L.: Problema este cum plătești depozitarea după închiderea reactoarelor. Costurile asociate depozitării sunt luate în calcul în timpul în care acestea vor funcționa, dar după nu știm cine va suporta aceste costuri.

13. Ce putere va avea centrala? Ce tip de combustibil va utiliza? Cine sunt proiectanții?

E.L.: Uraniul va fi folosit drept combustibil, ca centralele similare. Nu știm de unde vin banii necesari.

14. De ce nu au fost SMR-urile deja utilizate în SUA?

E.L.: Sunt prea scumpe, de asta nu au fost implementate deja, discuția este de mulți ani.

15. Este adevărat că mini reactoarele sunt luate de pe submarine casate de armata SUA?

E.L.: Aceste reactoare seamănă cu cele de pe submarinele SUA, totuși este o diferență mare între armata SUA și companii private care vor să obțină profit. Nu vor fi reciclate din reactoare din submarine, nu au legătură.

16. Aveți un mesaj pentru oamenii din Doicești?

E.L.: Trebuie ca publicul să fie foarte sceptic, aceste discursuri de promovare din partea dezvoltatorilor nu oferă povestea întreagă. Nu ar trebui acceptate propuneri care nu au planuri dezvoltate pentru urgențe/accidente și ar trebui să insiste ca măsurile necesare de siguranță să fie luate.

Interviul cu Edwin Lyman produs de Greenpeace:

https://www.youtube.com/watch?v=n6uNLUAD_sE&ab_channel=GreenpeaceRomania

V. DEZBATERE PUBLICĂ DOICEȘTI, 3 NOIEMBRIE 2022

1. ORGANIZATOR: Senator Ion-Dragoș Popescu

2. PARTICIPANTI

- Cătălina Rădulescu- Avocat specializat pe mediu, Agent Green
- Dragoș Pîslaru- Europarlamentar
- Ștefan Dumitru- Antreprenor local
- Vlad Cătuna, campaigner Greenpeace România
- Cetățeni din Doicești

3. DISCURSURI DIN PARTEA PARTICIPANȚILOR

Doamna avocat Cătălina Rădulescu, reprezentant Agent Green și-a manifestat dorința de susținere a comunității în cazul în care oamenii vor încerca să oprească acest proiect pe cale legală. De asemenea, a recomandat cetățenilor să nu renunțe și să ceară respectarea drepturilor care le sunt garantate.

Domnul europarlamentar Dragoș Pîslaru a afirmat că nu este, a priori, împotriva energiei nucleare și o consideră chiar un compromis potențial util în aceste vremuri, recomandând totuși respectarea transparenței din partea inițiatorilor proiectului și a autorităților publice implicate.

Domnul Ștefan Dumitru a avut o prezentare denumită „Amplasarea SMR-urilor la Doicești - profitabilitate versus securitate”. Acesta a analizat criteriile care ar fi trebuit luate în calcul pentru implementarea proiectului în Doicești, printre care densitatea populației și riscul seismic al zonei.

Greenpeace România, prin reprezentantul Vlad Cătuna, a manifestat dezaprobarea față de acest proiect și față de energia nucleară într-o comunitate dens populată.

Locuitorii din Doicești și-au manifestat îngrijorarea față de proximitatea la care vor fi construite reactoarele față de casele lor, precum și față de lipsa de informații din partea inițiatorilor și a autorităților publice.

4. OBSERVATII

Cu câteva săptămâni înainte de eveniment, a fost depusă o cerere pentru desfășurarea dezbaterii în Casa de Cultură Doicești. Inițial, fost primit un acord de principiu din partea domnului primar Stana Petruț Cozmin. Ulterior, a fost transmis un refuz oficial din partea primăriei Doicești, cu motivarea unui eveniment preexistent în același interval. Astfel, evenimentul a avut loc în aer liber, în curtea Casei de Cultură.

Nuclearelectrica, Primăria Doicești, Prefectura Dâmbovița, Consiliul Județean Dâmbovița, APM Dâmbovița, Garda de Mediu Dâmbovița, Ambasada Statelor Unite, Nova Power&Gas, precum și parlamentari ai județului Dâmbovița au refuzat participarea la dezbateră cu cetățenii, deși au fost invitați.